

Àngel Martí i la novel·la negra

No és gens estrany que en els temps convulsos i incerts que estem vivint sorgeixin novel·les de l'anomenat 'gènere negre', que recreen la societat actual i la seva deriva cap a un futur que ningú sap com acabarà. I tampoc és estrany que les millors novel·les negres que ens ha ofert la literatura nasquessin precisament a la dècada de 1930, coincidint amb la gran depressió econòmica que va sacsejar la societat americana d'aquells anys; i moltes de les novel·les foren portades a la pantalla per directors que descrivien minuciosament com era l'ambient econòmic i moral d'aquella societat que va veure néixer una delinqüència i una violència extremes de molts americans per a poder portar el pa a casa.

Actualment, a Catalunya i a la resta d'Espanya, com a conseqüència dels greus moments que estem

passant, hi ha una renaixement de tot el que té a veure amb la novel·la negra i la criminalitat. Gijón té la seva 'semana negra' literària i a Barcelona hi ha la llibreria 'Negra i Criminal'. Àngel Martí Callau (l'Ametlla de Mar, 1966) s'ha apuntat a aquest gènere amb una novel·la que porta per títol *Bajo el signo del lobo*. Martí ja ens havia donat una bona prova en el camp de la novel·la amb l'extraordinària *Llàgrimes de sal i Pells de sorra i escates*, en la qual la mar era una de les seves protagonistes. En aquesta ocasió el canvi ha estat radical.

Novel·la negra, policial, gangsteril... però el cert és que *Bajo el signo del lobo* és un potent melodrama criminal que connecta en molts aspectes amb altres obres americanes de primeries del segle XX, i els seus personatges, la majoria mossos d'esquadra, utilitzen els mateixos mètodes per descobrir la delinqüència.

En aquest aspecte, Àngel Martí és un expert, ja que ell mateix ha treballat més de 30 anys de policia i és diplomad superior en Criminologia, fet que dona un plus de credibilitat en molts dels seus aspectes.

Martí ha aconseguit una obra atraient i misteriosa, però, també, laberíntica i fins i tot m'atreiria a dir que exòtica, perquè la introducció d'elements sobrenaturals escapa d'aquesta classe d'obres, com, per exemple, la Unitat de Viatges Astrals (UVA), el descobriment de la qual deixem en mans dels lectors. Però el més singular de la novel·la són els personatges, d'una complexitat sorprenent, tots ells perdedors que intenten descobrir un assassinat produït al vell monestir d'Escaladei. Fred Brennan, més conegut com 'el Lobo', era un xiquet quan els seus avantpassats, una tribu índia de Montana, el van donar en adopció a uns an-

glesos, i de petit s'instal·la a Londres i, posteriorment, a Barcelona, on ingressarà al cos dels Mossos d'Esquadra i es convertirà en sergent, que, al costat del seu inseparable Nil Gibert, un noi que va veure el terrible accident de trànsit en el qual van perdre la vida la seva mare i la seva germana. Es converteixen en un tàndem molt eficient. Arlet, Asia, i sobretot, Saida, la jove prostituta, que és el personatge més entranyable de tota la narració i que enamorarà Brennan, en són les dones més importants. Tots ells formen el nucli principal de la novel·la, que transcorre entre Londres, Sabadell, Barcelona i Tarragona, i la mort i el misteri sempre hi són presents.

Àngel Martí ha aconseguit una obra digna de ser inclosa en el gènere negre. Elements sobrenaturals i prodigiosos, els rituals antics de la tribu dels Blackfeet, les in-

Eduardo Sánchez
cronista cultural

vestigacions policials, unit tot a un final insòlit i sorprenent fa que el lector se senti atrapat en un món màgic i maquiavèlic. Una fantàstica novel·la com fantàstic n'és el desenvolupament, acompanyat d'uns personatges que lluiten per tal que el món sigui millor; però tot se'n va en orris i queda la sensació d'una gran derrota i que hi ha factors que no pots canviar i són ingovernables.

Una brillant i fascinant incursió d'Àngel Martí a un món que coneix molt bé i que sorprendrà els seus lectors.